



Organ Stow.
podróżujących
kupców Galicyi:

Organ des
Vereines Reisender
Kaufleute Galiziens.

Przenumerata roczna wynosi K 5.—, dla członków bezpłatnie.

Inseraty umieszcza się wedle stałej taryfy.

Wychodzi 1-go każdego miesiąca. — Redakcja i Administracja: Kraków, Stradom 23.
Rękopisów nie zwraca się. — Konto czekowe Kasy oszczędności Nr. 66.620.

Pränumerationsgebühr pro Jahr K 5.—, für Vereinsmitgl. unentgeltlich.

Inserate laut aufliegendem Tarif.

Erscheint am 1-ten jedes Monats. — Redaction u. Administration: Krakau, Stradom 23.
Manuscripte werden nicht zurückgegeben. — Postsparcassen-Conto Nr. 66.620.

Nr. 8.

Krakau, Samstag 1. Februar 1908.

II. Jahrgang.

Treść — Inhalt: Wiener Musterlager-Messe. — Sprawozdanie z plenarnego posiedzenia Izby handl. i przemysł. — Entscheidung des Obersten Gerichtshofes. — Jeszcze z akcyi w sprawie rocznych kart. — Aus der wirtschaftlichen Welt. — Vereinsleben. — Personalmeldungen. — Kronik.

Von der Administration.

Wir ersuchen unsere P. T. Abonnenten um Einsendung der Pränumerationsgebühr per K 5, zu welchem Zwecke wir der heutigen Nummer einen Erlagschein beilegen.

Wiener Musterlager-Messe.

I.

Seit einer längeren Zeit lassen sich gerechte Klagen über den Mangel einer kräftigen Handelsförderung seitens der österreichischen Regierung hören. Während die Erzeugung von Gütern, Industrie und Gewerbe immer mehr durch Schutzzölle, Meliorationen etc. gestärkt und gefördert wird, ist im Handel und Verkehrswesen seit einer längeren Zeit nichts geschehen das auf wahrer Schätzung des Handels beruhend die weitere zweckdienliche Entwicklung desselben ermöglichen soll. Es ist auch richtig, wenn Alexander Dorn (Volkswirtschaftliche Wochenschrift Nr. 1247—8) schreibt: »Im Verkehrswesen hinken die fördernden Massregeln gewöhnlich dem mächtigen Auftreten des Bedürfnisses nach und der Handel erfreut sich nicht nur einer sehr geringen Sympathie, sondern stösst vielfach sogar auf direkte Feindschaft, welche durch nichts gerechtfertigt erscheint und nur aus einem völligen

Verkennen seiner notwendigen Funktionen und seiner wahrhaft wertschaffenden Tätigkeit hervorgeht. Es wäre wirklich an der Zeit, dass endlich auch auf diesem Gebiete eine Wandlung zum Besseren eintrete u. dass den Bestrebungen welche aus der Initiative des Handelsstandes hervorgehen, auch von Seite der Staatsverwaltung jene moralische und materielle Förderung zuteil werde, die man in so reichem Maasse für andere begünstigte Kreise bereit hält.«

Im Sommer 1907 trat der Vicepräsident des Verbandes österreichischer Exporteure Hugo Schwer mit einem Projekte der Abhaltung einer alljährlichen Musterlager-Messe auf. Dieses Projekt, das gegenwärtig bei der niederösterreichischen Handelskammer zur Beurteilung vorliegt, fand beim k. k. Handelsministerium in Wien ungünstige Aufnahme und in der Denkschrift über Mittel und Wege zur Ausgestaltung der Exportförderung vertrat das Ministerium die Ansicht, dass die Schaffung einer Wiener Messe, wenn auch die Zweckdienlichkeit einer solchen Einrichtung allseits gewürdigt wird, aus verschiedenen Gründen untunlich sei.

Dadurch ist aber noch die Angelegenheit selbst von der Tagesordnung nicht beseitigt. Im Gegenteil, besonders seitens der österreichischen Exporteure wird immer stärker auf die Inangriffnahme und Realisierung der gewünschten Musterlager-Messe gedrungen. Leider wird der Sache in anderen Kreisen und in der kaufmännischen Fachpresse nicht eine so grosse Aufmerksamkeit geschenkt, wie es die Grossartigkeit dieses Planes und die Bedeutung desselben, der eine Umgestaltung der Handelsbeziehungen und vielleicht eine ungeahnte Steigerung des Handels selbst, wie auch dessen Konzentrierung in Oesterreichs Hauptstadt hervorrufen kann, verlangt. Für Rei-

sende und Agenten, gewinnt dieses Problem umso mehr an Bedeutung, als gerade dieselben zum ersten Opfer der einzuführenden Neuheit erkoren sind. Und wer weiss, ob die Wiener-Messe nicht gerade die Existenz desjenigen Standes unterminieren wird, der berufen ist unmittelbar den Kaufabschluss zustande zu bringen. Gründliches Bekanntwerden mit dieser schwierigen Frage ist selbstverständlich unsere erste Pflicht, und bevor wir unsere Meinung darüber aussprechen, wollen wir die wesentlichen Punkte des Schwedischen Projektes kurz zusammenstellen.

II.

Zuerst müssen wir den bestehenden Unterschied zwischen Waren-Messen u. Muster-Messen betonen.

Heutzutage werden Warenmessen nur für solche Waren abgehalten, welche in ihrer natürlichen Beschaffenheit oder technischen Ausführung individuelle Verschiedenheiten aufweisen, so dass der Käufer, um sich ein abschliessendes Urtheil über die zu erwerbende Ware bilden zu können, sie in Augenschein nehmen muss, wozu ihm eben die Warenmesse Gelegenheit geben soll, deren Wesen ja in einer Ausstellung der verkäuflichen Lagerwaren besteht. Zu diesen Warenkategorien gehören Rauchwaren und Pelzwerk, Felle und Häute, Leder, Borsten, Federn, Rosshaare u. s. w.

In erster Linie sind es also Naturprodukte, respektive Erzeugnisse aus animalischen Rohstoffen, welche durch die technische Behandlung von ihrem ursprünglichen Charakter wenig einbüßen und für die Warenmessen in Betracht kommen.

Natüremäss hat sich im Laufe der Zeit der Handel in solchen Waren an bestimmten, hiefür geeigneten Orten konzentriert. So gelangte z. B. der Leip-

Collegen, verbreitet unsere Presse!

ziger-Messverkehr in Rauchwaren und Pelzwerk zur weltwirtschaftlicher Bedeutung.

Eine viel wichtigere Rolle im Handel spielt aber die Mustermesse.

Das Wesen der Mustermesse besteht darin, dass von dem Verkäufer oder Fabrikanten eine Schaustellung der durch ihn erhältlichen Fabrikate in Form von Mustern dem Käufer vorgeführt wird. Auf Grund dieser Muster wird die Bestellung erteilt und muss sie mustergetreu effektiert werden. Hierbei kommen ausschliesslich Fabrikate in Betracht, welche durch Industrie und Gewerbe hergestellt werden; der Erzeuger hat es also in seiner Macht, seine Ware getreu seinem Muster anzufertigen und dem Käufer volle Befriedigung zu geben, ohne dass der Käufer gezwungen wäre, die Ware selbst vor der Absendung auf ihre Richtigkeit zu prüfen. Hieraus folgt, dass die Vorbedingungen für eine Warenmesse ganz andere sein müssen, als jene für eine Mustermesse, dass ferner, so vergeblich, ja thöricht es wäre zu versuchen, eine auf einem Platze eingebürgerte Warenmesse an einen anderen Ort übertragen zu wollen, es ebenso möglich und durchführbar ist, die Einrichtung der Mustermessen auf einem Handelsplatze einzuführen, welcher die Vorbedingungen für das Gedeihen einer solchen Institution in ausreichendem Masse besitzt.

Die wichtigsten heute bestehenden Messen sind jene von Leipzig, Nižni, Nowogród, Frankfurt am M. und Frankfurt a. O. (Fortsetzung folgt).

Sprawozdanie

z plenarnego posiedzenia Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie w dniu 7. stycznia 1908.

Prezydent Maurycy Dattner otwiera posiedzenie w obecności komisarza rządowego p. Radcy Dworu Adama Federowicza.

Na wstępie poświęca Prezydent wspomnienie pośmiertne pamięci zmarłego członka Izby s. p. Jana Kwiatkowskiego. W Zmarłym straciło całe nasze społeczeństwo dzielnego i pracowitego człowieka, a Izba oddanego jej sprawom i gorliwego członka.

Do składu Izby należał s. p. Jan Kwiatkowski przez lat kilkanaście; nie dążąc do żadnych zaszczytów ani godności, poprzestawał zawsze na roli chętnego towarzysza pracy. Wybitne stanowisko, jakie zajmował w Izbie, zawdzięczał jedynie własnej pracy i sumiennemu wypełnianiu obowiązków, które ponad wszystko stawiał. Zmarły był jednym z najczynniejszych członków Izby i nowy przybytek Izby zawdzięcza swoje powstanie w niemałej mierze Jego współpracownictwu.

Członkowie Izby wysłuchali stojąc przemówienia przewodniczącego i upoważnili Prezydium do zamieszczenia tej manifestacji żałobnej w protokołach posiedzeń. —

Prezydium Izby zawiadamia w dalszym ciągu, że z powodu śmierci znakomitego męża stanu s. p. Juliana Dunajewskiego, złożyło wieniec na trumnie zmarłego i wzięło udział w uroczystości pogrzebowej.

Sprawozdanie z czynności Prezydium za czas od ostatniego posiedzenia zostało członkom rozdane w druku i przyjęte do wiadomości.

Dnia 14 grudnia przedstawiło się Prezydium Izby nowomianowanemu ministrowi handlu J. E. Drowi Fiedlerowi i skorzystało ze sposobności, aby tak w ministerstwie handlu, jak w ministerstwie dla Galicyi i w Prezydium Koła Polskiego interweniować w sprawie przyspieszenia budowli wodnych około Krakowa, co do których rząd już wydał konsens budowlany, a które zarazem umożliwią zajęcie robotników wracających obecnie tłumnie do kraju.

Prezydent donosi w dalszym ciągu Izbie, że Namiestnictwo rozpiśało na dzień 3 marca br. wybory posła na Sejm krajowy z kurii Izb handlowych i przemysłowych. Prezydium poczyniło wszystkie potrzebne zarządzenia celem przygotowania tych wyborów.

Do Izby wpłynęło już po zamknięciu budżetu na rok 1908 szereg podań o udzielenie subwencji. Podania te zostały z małymi wyjątkami przez komisję budżetową załatwione odmownie, częścią jako spóźnione, częścią jako niezastługujące na uwzględnienie.

Po objęciu przewodnictwa przez najstarszego wiekiem członka Izby p. Henryka Schwarza, przystępuje Izba do wyboru Prezydium.

Prezydentem Izby wybrany został na rok 1908 ponownie Maurycy Dattner.

Wiceprezydentem obrała Izba Jana Kantego Federowicza, który dotychczas ten urząd piastował.

Na urząd delegata Izby do Prezydium powołany został dotychczasowy delegat Tadeusz Epstein.

Nowo wybrani członkowie Prezydium składają za wybór krótkie podziękowania.

Na opróżnione wskutek śmierci s. p. Jana Kwiatkowskiego miejsce skarbnika Izby, wybrany został jednomyślnie p. radca Józef Jawornicki.

Imieniem komisji dla spraw koncesyjnych i osobistych przedstawia sekretarz dr. Benis wnioski dotyczące powołania zastępców na miejsca dwóch członków Izby, opróżnione wskutek rezygnacji p. Wacława Anczyca, która nastąpiła dnia 9 marca 1906 i śmierci b. p. Joachima Perlbergera, zaszłej w dniu 29 marca 1907.

W myśl § 6 ustawy o organizacji Izb handlowych powołać należy celem obsady opróżnionych mandatów owe osoby, które przy ostatnich wyborach otrzymały po wybranych największą ilość ważnych głosów. Stosownie do wyniku przeprowadzonych w dniu 20 grudnia 1905 wyborów uzupełniających do Izby handlowej i przemysłowej uchwalono powołać na opróżnione 2 miejsca członków Izby:

PP. Karola Rudolphiego, współwłaściciela firmy: »Fabryka armatur i pomp, odlewarnia żelaza i metali, Inż Karola Rudolphiego i Spółki w Trzebinie« oraz Eliasza Hirscha Friedmanna, właściciela handlu drzewa i artykułów żelaznych w Wieliczce.

Jako kandydatów na urząd asesora handlowego przy c. k. Sądzie obwodowym w Wadowicach uchwalono przedstawić:

PP. Jana Dworaka, zastępcę burmistrza w Wadowicach, Teofila Solskiego, zarządcę firmy: F. Foltina Spadkobiercy w Wadowicach, Ferdynanda Münza, kupca w Wadowicach.

Imieniem komisji budżetowej zdaje pan radca Blumenfeld sprawę z przeprowadzenia rewizji, rachunków i skontrum kasy za rok 1906.

Komisja sprawdziła przedłożone jej rachunki i znalazła stan kasy zgodny z alegatami.

Izba uchwaliła udzielić za rok 1906 absolutorium rachunkowego i kasowego Prezydium, skarbnikowi i rachmistrzowi Izby.

Wdowie po zmarłym woźnym s. p. Jacentym Łączkowskim uchwalono udzielić prowizji rocznej w wysokości 360 Koron, jako też dodatku dla zaopatrzenia córki w kwocie 73 koron rocznie.

Sekretarz Dr. Benis przedstawia imieniem komisji połączonych sekcji referat w sprawie zamierzonej przez rząd reformy ustawodawstwa górnictwa. Ministerstwo handlu wezwało Izbę o zebranie ogólnego materiału życzeń i wniosków sfer interesowanych w górnictwie. Materiał ten posłużyć ma Ministerstwu rolnictwa do wypracowania szczegółowego projektu reformy, który następnie przedłożonym będzie Izbie do wydania opinii.

Nie chcąc rozstrzygnąć w szczupłym gronie własnych członków sprawy tak doniosłej dla gospodarstwa krajowego, zwołała Izba ankietę, złożoną z zastępców władz i stowarzyszeń górniczych, jakoteż z reprezentantów wszystkich przedsiębiorstw górniczych zach. Galicyi.

Wybrany przez ankietę subkomitet zajął się opracowaniem uchwały ankiety i ujęciem ich we formy całego szeregu wniosków.

Pozornie wielka ilość szczegółowych żądań świata górnictwa zach. Galicyi skupia się jednak około zasadniczego stanowiska w kilku wielkich kwestiach.

Takiem zagadnieniem jest w pierwszym rzędzie dzisiejszy system wyłączności górniczych, czyli sposób, w jaki władze górnicze udzielają wyłącznego prawa do poszukiwania ukrytych w ziemi minerałów. Mimo zarzutów przeciwników tego systemu, który powodować ma spekulację wyłącznościami i zajmowanie znacznych przestrzeni kraju przez osoby niepowołane i nie mające środków do wykonywania górnictwa, uchwalila ankietę oświadczyć się za dalszym zatrzymaniem tego systemu. Miarodajnym dla tego stanowiska ankiety było przekonanie o odrębnym charakterze Galicyi, która nie jest dotąd dostatecznie pod względem geologicznym zbadaną i która zawdzięcza powstanie rozwijającego się w szybkim tempie kopalnictwa, przedsiębiorczości i odwadze kilku jednostek, które nabywały wyłączności i umiały zachęcić kapitalistów do zakładania kopalni.

Ankietę oświadczyła się w dalszym ciągu za unifikacją administracji górniczej, tak aby hutnictwo zarówno własnej jak i obcej rudy, oddane zostało wyłącznie nadzorowi władz górniczych. W przeciwieństwie bowiem do organów władzy przemysłowej, posiadają funkcjonariusze administracji górniczej obok wykształcenia prawniczego także potrzebne wiadomości techniczne, ułatwiające im zrozumienie potrzeb górnictwa i stwarzające pożądany kontakt między władzami a przedsiębiorcami górniczymi.

Pożądaną dalej okazała się reorganizacja inspekcji górniczej na wzór inspekcji przemysłowej i udzielenie stronom prawa rekursu do starostw górniczych i ministerstwa rolnictwa.

Stosownie do postępów technicznych i gospodarczych nowożytnego górnictwa, uchwalono domagać się powiększenia wyłączności i miar górniczych, jakoteż przedłużenia czasokresów, na które władze udzielają prawa górniczego.

Podobnie nie dadzą się pogodzić przestarzałe, bo z połowy zeszłego wieku pochodzące przepisy ustawy górniczej o ekspropriacji, które muszą być zastosowane do nowożytnych wynalazków, jak kolei linowych i tp.

Z nowej pruskiej ustawy górniczej przyjęła ankieta odpowiedzialność właściciela kopalni zarówno za szkody zawinione, jak i niezawinione, powstałe na powierzchni wskutek prowadzenia kopalni. Odpowiedzialność ta ciążyć ma na ostatnim właścicielu kopalni jeszcze przez pewien przeciąg czasu po zmianie własności.

Nad wnioskiem p. radcy Władysława Libana w sprawie zbiegu wniesionych w jednym dniu podań o nadanie wyłączności górniczej na te same przestrzenie, wywiązała się dłuższa dyskusja, po zamknięciu której uchwalono przedstawić ministerstwu handlu opinię w myśl referatu komisji połączonych sekcji.

Entscheidungen des Obersten Gerichtshofes.

Umfang der Vollmacht des Handlungs-(Provisions)-Reisenden: Berechtigung desselben zur Stundung der Schuld aus einem durch ihn vermittelten Geschäft.

Entsch. v. 1. II. 1905. Z. 806.

Die Revision gegen die in den Vorinstanzen erfolgte derzeitige Abweisung der Klage blieb ohne Erfolg. Gründe: Die Revision macht den Revisionsgrund des § 503⁴ Z. P. O. geltend, jedoch mit Unrecht. Die Revision übersieht, dass es Sache derselben ist, nachzuweisen, dass auf den erwiesenen Tatbestand das Gesetz irrig angewendet wurde, und dass Tatsachen, welche nicht festgestellt wurden, keine Berücksichtigung finden können. Nun erscheint aber festgestellt, dass N. dem Bekl. eine fünfmonatliche Prolongation gewährte und dass er zu dieser Zeit Handlungsreisender des Klägers war, für welchen er seinerzeit das Geschäft gemacht hat. Es kann sich daher nur darum handeln, ob derselbe in dieser Eigenschaft nach abgeschlossenem Geschäft besagte Zahlungsfristung mit Rechtswirkung für den Kl. gewähren konnte, und diese Klage muss bejaht werden. Die von dem Gesetze selbst vorgesehene Zusammenfassung der Art. 47 und 49 H. G. B. gestattet keinen Zweifel, dass auch der Handlungsreisende ein Handlungsbevollmächtigter ist, dass sich demnach die Berechtigung, Zahlungsfristen zu gewähren, keineswegs auf den Zeitpunkt des Geschäftsabschlusses beschränkt, sondern, dass derselbe nach Art. 47 H. G. B. berufen ist, die von ihm vermittelten Geschäfte abzuwickeln und dasjenige vorzukehren, was damit in unmittelbarer Verbindung steht. N. konnte daher auch dem Bekl. über Begehren seiner Frau, um zur Annahme der übersendeten Ware ihn

zu bewegen, eine fünfmonatliche Zahlungsfrist bewilligen. Hat hiebei eine Überschreitung der dem Geschäftsreisenden vom Kl. eingeräumten Befugnisse stattgefunden, so kann dieses die Rechte des Bekl. nicht berühren, sofern ihm diese Beschränkung nicht bekannt war. Allerdings hat nun N. anfänglich erklärt, zu einer Prolongationsgewährung nicht berechtigt zu sein, allein diese Mitteilung hat er durch die dahin gewährte Frist selbst widerrufen. Dafür, dass der Handlungsreisende, wenn er als Handlungsbevollmächtigter behandelt werden soll, im Dienstverhältnisse resp. in einem Abhängigkeitsverhältnisse zum Prinzipale stehen müsse, bietet das Gesetz keinen Anhaltspunkt.

Jeszcze z akcyi w sprawie rocznych kart.

Lwowskie Stowarzyszenie Kupców nadesłało nam list następującej treści:

Lwów, dnia 10 stycznia 1908.

Szanowny Wydział Stowarzyszenia podróżujących kupców w Galicyi, na ręce Wp. Arnolda Steinera w Krakowie.

Potwierdzamy z podziękowaniem odbiór sz. pisma z dnia 28. grudnia z. r. i równocześnie wyrażamy w myśl uchwały naszego Wydziału z dnia 6. stycznia br. tak szanownemu Wydziałowi, jakoteż Prezydium szan. Towarzystwa najserdeczniejsze i bratnie podziękowanie za wiadomość, inicjatywę i pomoc w sprawie krzywdzącego nas podwyższenia ceny kart rocznych. Dzięki usilnym zabiegom, w czem wielka zasługa przypada Szanownemu Prezydium i delegatom — zdołaliśmy wspólnie spowodować przynajmniej częściowe ustępstwa.

Poczuwając się do obowiązku wyrażenia tych kilku słów podziękia szanownemu Wydziałowi, a w szczególności Prezydium, kreślimy się

Z wysokim poważaniem
sekretarz: przewodniczący:
podpis nieczytelny. Maurycy Brandstädter.

* * *

Prezydium stowarzyszenia wystosowało w myśl uchwały centralnego zarządu do posłów **Dr. Grossa** i **Dr. Kolischera** następujące pisemne podziękowanie:

Kraków, dnia 28 grudnia 1907.

Jaśnie Wielmożny Panie Pośle!

Wysłana przez nas z powodu podwyższenia cen kart rocznych na kolejach państwowych deputacja złożyła nam po swym powrocie z Wiednia dokładną relację o przebiegu i wyniku interwencji WP. Posła.

Na podstawie tej relacji powziął centralny zarząd naszego stowarzyszenia na ostatnim swem posiedzeniu jednomyślnie uchwałę wyrażenia JWP. Posłowi serdecznego podziękowania za Jego gorliwą pracę i pełne poświęcenia trudy złożone w celu uzyskania korzystnego rezultatu w powyższej sprawie.

Sprawa nam to wielką przyjemność niniejszem JWP. tę uchwałę do wiadomości podać.

Z głębokim szacunkiem i poważaniem
Stowarzyszenie podróżujących kupców
Galicyi w Krakowie.

Arnold Steiner, prezes.

Prezydium stowarzyszenia otrzymało z Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie następujące pismo:

We Lwowie, dnia 17. stycznia 1908.
L. 7277.

Do Szanownego Prezydium stowarzyszenia podróżujących kupców Galicyi w Krakowie.

Powołując się na cenne złożone w piśmie z dnia 28. u. m. podziękowanie za interwencję w sprawie obniżenia należności za roczne karty kolejowe, Prezydium Izby handlowej i przemysłowej ma zaszczyt oznajmić, że Izba gotową jest w każdej chwili bronić praw i interesów stanu kupieckiego w szczególności też podróżujących kupców reprezentowanych w szanownem stowarzyszeniu.

Izba handlowa i przemysłowa.
Prezydent: **Horowitz** Sekretarz: **Stesłowicz**.

Aus der wirtschaftlichen Welt.

Ostemplowanie przekazów kupieckich.

Ministerstwo skarbu ogłasza rozporządzenie w sprawie stemplowania krótkoterminowych przekazów kupieckich opatrzonych dopiskiem »zapłaci Pan w ciągu dni ośmiu« (zahlen Sie innerhalb acht Tagen) albo »płatne w ciągu dni ośmiu« (Zahlbar innerhalb acht Tagen).

Wedle § 12 ustawy z dnia 13. lutego 1864 Dz. p. Nr. 20, opłaca się od przekazów wystawionych przez kupca lub na kupca, należność zniżoną 10 h. — Zniżka ta przysługuje jednak tylko przekazom kupieckim, płatnym najpóźniej w ciągu dni ośmiu, licząc od dnia wystawienia przekazu, którego okoliczność musi wedle ogólnych zasad ustawy o należnościach być niewatpliwie widoczną z samego brzmienia odnośnego dokumentu

Ministerstwo orzekło obecnie, że dodatek »zapłaci Pan w ciągu dni ośmiu« albo »płatne w ciągu dni ośmiu« nie może być uważany za niewatpliwą dowód, iż przekaz płatny jest w ciągu ośmiu dni od wystawienia i zarządziło traktowanie tego rodzaju krótkoterminowych przekazów kupieckich wedle skali wekslowej I. Należność ta stopniuje się odpowiednio do wysokości kwoty, na którą przekaz opiewa.

Równocześnie zwraca ministerstwo skarbu uwagę, iż w przyszłości należy w samym tekście przekazu zaznaczyć w sposób nie ulegający żadnej wątpliwości, że termin płatności przypada na ośm dni od czasu wystawienia.

Da się to skutecznie słowami »w ośm dni od daty« albo też przez kalendaryczne wymienienie dnia (n. p. »zapłaci Pan 9 grudnia 1907«). Przekazy płatne za okazaniem, mają dokładnie podawać ośmiodniowy termin, w ciągu którego powinna nastąpić zapłata n. p. »za okazaniem, najpóźniej jednak w ciągu ośmiu dni od dzisiaj, albo »za okazaniem, najpóźniej do dnia 9 grudnia 1907« i t. p.

Insolvenzen. Czernowicz: Brüder Sitzer, Modewarenhändler. Chrzanów: Moses Rittermann, Manufakturist. Niepołomice: Wolf Mendler. Przemyśl: Samuel Birken, Spezereihändler. Storożynetz: Adolf Maurüber, Modewarenhändler. Ulanów: Lipe Scheinmann, Galanteriewarenhändler. L. Onibaum, Manufakturist. Wadowice: Osias Cisner, Schnittwarenhändler.

HARRY FROMMER

W KRAKOWIE, UL. GRODZKA L. 9.



Poięca we wielkim wyborze i znakomitej jakości
Kapeluszy, Czapki i Cylindry

z krajowych i zagranicznych fabryk, jakoteż bieliznę męską, krawaty i t. p. Ceny najniższe.

Vereinsleben.

Die IV ordentliche Generalversammlung des Losvereines „Fortuna“ fand unter Vorsitz des Obmanns Herrn Bernhard Liebeskind am 28. Dezember 1907 statt. Nachdem das Protokoll der letzten Generalversammlung vom Schriftführer Herrn Leon Singer verlesen und zur Kenntnis genommen wurde, erstattete sodann der Vorsitzende den Jahresbericht, aus welchem unter anderen zu entnehmen ist, dass die Anteile der Gruppe III 1907 K 3485.77 H. betragen; hievon wurden Lose im Betrage von K 3351 12 H. angeschafft, an diverse Vereinsunkosten K 83.79 H. verausgabte und verbleibt somit ein Saldo für Gruppe III 1907 K 50.86. — Namens des Revisions-Komites stellte Herr Salo Zimmet den Antrag auf Erteilung des Absolutariums der abtretenden Vereinsleitung. (Angenommen). Es wurde weiters über verschiedene interne Vereinsangelegenheiten verhandelt und Beschlüsse gefasst.

Nachdem die Generalversammlung dem Präsidenten des Vereines Reisender Kaufleute Galiziens und Depositär des Losvereines Herr Arnold Steiner für die Aufbewahrung der Lose den Dank ausgesprochen hat, wurde die Neuwahl der Vereinsleitung pr. Acclamation vorgenommen.

(Unfallversicherung). Am 20 Feber l. J. wird die Vereinsleitung, wie alljährlich, die Versicherung der Mitglieder gegen Unfall erneuern.

Wir bitten diejenigen Mitglieder, welche mit Beiträgen im Rückstande sind, ihren Verpflichtungen nachzukommen, da nur in diesem Falle für sie die Versicherungsprämien eingezahlt werden können.

* * *

(Witwen u. Waisenfond.) Ignatz Horowitz K 1.—, Moritz Goldmann K 2.—, Moritz Freiwald K 5.—, Heinrich Timberg K 1.—, Wilhelm Grünwald K 2.—, Block Nr. 320, Simon Ohrenstein K 2.—, Block Nr. 323, Salomon Rosner K 2.—, Sammlung durch Löbel Rosenfeld und Jacob Weiss Hochzeit Knopf in Bielitz K 18.—, Kartengewinnst. von Braun-Wang, Löbel, und Rosenfeld K 2.—, E. E. durch Herrn Arnold Steiner K 10.—, Ulmann und Perl durch Herrn Norbert Graber K 1.—, Block 364 H. Amster K 2.—, Febur Mantel K 5.—, Block 188 Herman Lerner K 2.—, Blocks 361/63 Isidor Morgenbesser K 6.—, Sammlung durch Zimet und Löbel Hochzeit Mitglied Adolf Osiek K 19.20, Isidor Rosenzweig K 2.50, Blocks 148/49 Leser Kurz K 4.—, Gross und Löbel K 1.—, Sammlung durch Herrn Heinrich Rosenfeld: Gedalie Langrock K 10.—, Majer Jonkler K 5.—, M. Blankstein K 2.—, Abraham Margulies K 2.—, zusammen K 19.—. **Blocks:** Nr. 113 Schachne Gutfreund, Nr. 203 B. Liebeskind, Nr. 204 I. Metzner, Nr. 205 J. Hirsch. Nr. 206 B. Liebeskind, Nr. 207 Jonas Freund, Nr. 208/9 B. Liebeskind, Nr. 210 Schschne Gutfreund, Nr. 211/12 B. Liebeskind, Nr. 213 Otto Abeles, Nr. 214 I. Kohn, Nr. 215 Moritz Brod, Nr. 216 Leopold Komlos, Nr. 217, 219/21 B. Liebeskind je K 2 — zusammen K 38.—. **Reisecouponbüchel:** Nr. 370 Efroim Chmielowski, Nr. 208 Sigmund Gleisner, Nr. 377 D. Neumark, Nr. 353, 54, 55, 434 S. Löbel, Nr. 446 Moritz Reicher, Nr. 423 Adolf Osiek, Nr. 448 Simon Feldblum, Nr. 414, 436 Adolf Knopf, Nr. 284, 85 Herman Leruer, Nr. 309 Maks Taffet, Nr. 277 C. Rosthal, Nr. 447 Josef Kant je K 2.50, zusammen K 42.50, Pressfond K 5.30.

Summe der heute ausgewiesenen Spenden K 192.50
Stand am 25 Dezember 1907 » 4533.32

Zusammen K 4725.82

(Pensionsfond). Reisecouponbüchel: Nr. 370 Efroim Chmielowski, Nr. 208 Sigmund Gleisner, Nr. 377 David Neumark, Nr. 353, 54, 55, 434, S. Löbel, Nr. 446 Moritz Reicher, Nr. 423

Adolf Osiek, Nr. 448 Simon Feldblum, Nr. 414, 436, Adolf Knopf, Nr. 284. 85 Herman Lerner, Nr. 309 Maks Taffet, Nr. 277 C. Rostahl, Nr. 447 Josef Kant je K 2.50 zusammen K 42.50, Febus Mantel K 1.—

Summe der heute ausgewiesenen K 43.50
Stand am 1 Dezember 1904 » 655.64

Zusammen K 699.14

Personalnachrichten.

Unser Mitglied Herr Isidor Wortsman, Krakau, bis nun im Hause Josef Rakower hat sein Domicil nach Wien verlegt und eröffnete daselbst ein Schuhexport-Geschäft. Wir gratulieren.

Unser Mitglied Herr David Neumark, Krakau, hat seine bisher durch 15 Jahre im Hause Josef Rakower innegehabte Reise-stellung aufgegeben und eröffnete unter seiner eigenen Firma am hiesigen Platze ein Wirkwaren Engros-Geschäft. Wir wünschen dem neuen Unternehmen bestes Gedeihen.

— Fräulein Regina Dörfler, Tochter unseres Mitglieds Herrn Leon Dörfler aus Stanislaw, hat sich mit Herrn Feivel Schmerler, Buchhalter der Firma Löbel Rakower in Krakau, verlobt.

— Die Trauung unseres Mitglieds Herrn Ferdinand Weindling mit Fräulein Marie Grünhut findet Sonntag den 2 Feber l. J. in Tarnów statt.

KRONIKA.

Kanzleieröffnung. Wir machen unsere p. t. Mitglieder und Leser auf unsere heutige Annonce unter »Eingesendet« aufmerksam. Herr Dr. Benedict Koffler, der uns als sehr tüchtiger Rechtsanwalt geschildert wird, hat in Lemberg, Podlewskiegogasse 9 seine Kanzlei eröffnet und wir nehmen gerne Veranlassung ihn jedermann bestens zu empfehlen.

Kongres dla przemysłu chłodzenia. W bieżącym roku odbędzie się w Paryżu międzynarodowy Kongres dla przemysłu chłodzenia (Kälte-Industrie).

Bliższych informacji udziela Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie.

Wstrzymanie doręczenia pieniędzy w niedzielę. Dyrekcyja poczt ogłasza, że na mocy rozporządzenia ministerstwa handlu wstrzymuje od dnia 1. stycznia 1908 r. doręczenie w niedziele listów wartościowych i pieniędzy w obrocie przekazowym, pocztowym i pocztowych Kas oszczędności. Wyjęte z pod tego zarządzenia są przesyłki, które w myśl obowiązujących przepisów, doręcza się zaraz po nadejściu osobnym posłańcem. Adresatom wolno jednak odbierać przesyłki podczas wyznaczonych dla stron godzin urzędowych w urzędzie bez złożenia osobnego oświadczenia i bez obowiązku uiszczenia należności za przechowanie. Niedziele o bardzo silnym ruchu, n. p. przypadające na pierwszy lub drugi dzień miesiąca i t. p. wyjęte są z pod tego ograniczenia.

Komunikaty Dyrekcyi kolei państwowych. Dyrekcyja kolei państwowych ogłasza:

1) Przyjmowanie przesyłek z wykłych przeznaczonych dla stacyi kolei północnej i dalszych odbywa się począwszy od 13. styczniabr. bez ograniczenia.

2) W sprawie przewozu towarów. Z powodu nadzwyczajnych trudności ruchowych ustanawia się na podstawie międzynarodowej umowy o przewozie to-

warów dla przesyłek zwyczajnych, z wyjątkiem żywych zwierząt, świeżego mięsa i towarów, ulegających zepsucia, nadawanych, lub nadchodzących do stacyi położonych w okręgach dyrekcyi kolei państwowych w Krakowie, we Lwowie, w Stanisławowie i kierownictwa ruchu w Czerniowcach lub też przechodzących przez te okręgi. dodatkowy. termin do regulaminowych terminów dostawy. wynoszącej 5 dni, a to z ważnością od 11 stycznia br. aż do odwołania. Równocześnie znosi się dodatkowy termin od regulaminowych terminów dostawy, wynoszący 3 dni, ogłoszony 28-go grudnia z ważnością od 27 grudnia 1907 aż do odwołania.

Wir machen darauf aufmerksam. dass unser Blatt nicht von sämtlichen Cafe- u. Restaurationsbesitzern abonniert wird und veröffentlichen hiermit die Liste derjenigen bei welchen unser Pressorgan nicht aufliegt:

Cafe Boulevard, Tarnopol

Hotel Berger II, Sambor

„ **Cracovie, Czortków**

„ **Gottlieb, Radautz**

„ **Grand, Tarnopol**

„ **Krämer, Zaleszczyki**

„ **Langer, Bielitz**

„ **Podolski, Tarnopol**

Restauration Katz, Czernowitz

„ **Reiss, Krystonopol**

„ **Rosengarten, Przeworsk**

„ **Schmidt, Horodenka**

Werte Collegen! Wir richten an Euch wiederholt die dringende und herzlichste Bitte: Wohnet u. verkehret nur in solchen Lokalitäten, wo Euer Fachblatt aufliegt.

NADESLANE.

Dr. Benedykt Koffler

otworzył

kancelaryę adwokacką

we Lwowie, ul. Podlewskiego 9.

OŚWIĘCIM.

HOTEL HUTTRER.

Haus I. Ranges, neu eingerichtet, im Centrum der Stadt gelegen, elegante Fremdenzimmer, schöner Speisesaal, mässige Preise. Den P. T.

Reisenden gewähre ich 5% Rabatt.

Um zahlreichen Besuch ersucht erbeubst
Der Hotelier.

Sternberg & Rosenfeld

PRZEMYSŁ

empfehlen ihr reichhaltiges Lager in sämtlichen Sorten von **Taschen-Tüchern.**

Alleinverkauf

für Galizien und Bukowina von **englischen Batisttaschen-Tüchern mit Seidenglanz „Elsora“.**

Leistungsfähiges Haus

in englische Taschen-Tücher sucht für Mähren, Schlesien, Ungarn, Ob.-Oesterreich und Rumänien
tüchtige Provisions-Vertreter.

Offerte unter Chiffre 2111 sind an die Administration dieses Blattes zu richten.

Collegen, verbreitet unsere Presse!



Propinationfreies-Bier.

Erste Kulmbacher Aktien-Export-Bierbrauerei
 offerirt 1a Export-Bier in Fasseln von 22 bis 55 Liter
 - - - zum Engros-Preis von 60 h. per Liter - - -

General-Repräsentanz für Galizien u. Bukowina:
Leon Spira, Krakau, Dominikanerplatz Nr. 4.
 Telephon Nr. 686.

KRAKAU.
HOTEL ROYAL.

I. Ranges. Neubau mit 72 Fremdenzimmern und Salons Mit Original Wiener Restaurant u. Wiener Cafe im Hotel selbst Spezialhaus für die Kaufmannschaft und Heim der Herrn Geschäftsreisenden. Zivile Preise, bekannt peinlichste Reinlichkeit, streng solide Bedienung. Die geehrten Vereinsmitglieder erhalten gegen Koupon 4% für den Witwen- und Waisenfond.

Prachtvolle, grosse Kaffeehausveranda und schöner Restaurationsgarten.

Parterre-Schreibzimmer und Musterzimmer zum Ausstellen unentgeltlich im Hotel.
Eigener Hotel-Omnibus bei den Zügen.
 K. k. Post, Paketpost u. Telegraphenamnt vis-à-vis dem Hotel.
 Post-Briefkasten im Hotel. Telephon interurban Nr. 433.
 Um gütigen Zuspruch bittet **Gustav Sacher.**

Neu-Sandez
GRAND HOTEL.

Hotel 1 Ranges, neu eröffnet, im Centrum der Stadt gelegen 20 luftige lichte Zimmer, schöner Speisesaal, mässige Preise, den Herren Geschäftsreisenden & Kaufleuten empfiehlt sich bestens

Hochachtend
Natan Weiss.

Kolomea.
HOTEL BRISTOL
 Haus ersten Ranges CAFE-RESTAURANT im Hause. Vorzügliche Küche. Rendenzvousplatz der P. T. Herrn Geschäftsreisenden.
Solide und aufmerksame Bedienung.
COULANTE PREISE.
 Um zahlreichen Zuspruch bittet ergebenst.
 Der Hotelier: **BAHR.**

Stanislaw.
CENTRAL HOTEL
FALK

Bestbekanntes und elegantes Hotel, neu renovirt und auf das komfortabelste eingerichtet, mässige Preise, aufmerksame Bedienung.
 Für die p. t. Herren Geschäftsreisenden 5% Rabatt auf Grund des Reisendencouponsystems.

Lwów — Lemberg
 Plac Maryacki
„Hotel de France“
 najodpowiedniejszy dla p. t. podróżujących kupców.
 Bestes Haus für die Herren reisende Kaufleute.

Viele Tausende im Gebrauch.



Grösstes permanentes Lager der Monarchie.

AMERIKANISCHE
ROLLSCHREIBTISCHE

mit automatischem Central-Verschluss, sowie sämtliche Bureau-Möbel empfiehlt zu staunend billigen Preisen

die Generalvertretung der Firma **Geo Ryder Comp., Cincinnati (Ohio)**

S. LAUER Krakau, Ring 34, I.
 (Telephon 713).
 Filialniederlage: Lemberg, Sykstuska 29.

„PROVIDENTIA“
 Allgemeine Versicherungs-Gesellschaft
in WIEN

Uebernimmt Versicherungen gegen Unfall, Haftpflicht aller Art. Wasserleitungsschäden etc. etc. zu vortheilhaften Bedingungen.
 Auskünfte werden bereitwilligst erteilt.

Errichtet von der k. k. priv. Oestr. Credit-Anstalt für Handel u. Gewerbe u. der k. k. priv. allg. österr. Boden-Creditanstalt.

REPRÄSENTANZEN FÜR GALIZIEN:
 Lemberg, Kościuszkogasse 8.
 Krakau, Allerheiligenplatz 1 (neben dem Magistrate).



DER WOHLFAHRTSVEREIN

reisender Kaufleute Galiziens zu Krakau

gewährt bei Ableben seiner Mitglieder den Hinterbliebenen einen Unterstützungsbetrag, dessen Höhe von der Anzahl der Mitglieder abhängt, z. B. bei einem Stände von 3000 Mitgliedern bekommt die Witwe bezgw. die Hinterbliebenen sofort K 6000 ausbezahlt.

Die Versicherung ist mit nur sehr geringen Kosten verbunden und für Jederman, ja sogar für Unbemittelte zugänglich, indem dieselbe nur eine einmalige Einzahlung erfordert. Als Mitglied kann jede männliche, eigenberechtigte Person ohne Rücksicht auf Stand und Beschäftigung beitreten, sofern dieselbe das Alter von 50 Jahren nicht überschritten hat.

Anmeldungen denen K 7.—, (im Alter von 45—50 Jahren K 12.—) für Beitritt & Jahresgebühr und K 6 — für 3 vorauszuhalende Sterbefälle, zusammen also K 13.— bezgw. K 18.— beizufügen sind, übernimmt der Ausschuss.

Vereinskanzlei: **Krakau, Stradom Nr. 23.**



7 NAKOMITEJ DOBROCI
ZEGARKI GENEWSKIE
ZEGARY ŚCIENNE PENDULOWE I BUDZIKI
ORAZ
WYROBY ZŁOTE I SREBRNE
URZĘDOWNIE STEMPLOWANE—POLECA
BOGATO ILLUSTROWANE POLSKIE
CENNIKI WYŚYŁKA NA ZADANIE DARMO
NAJTANIEJ MAGAZYN ZEGARMISTRZOWSKO-JUBILERSKI p. f.
EMIL GOLDWASSER KRAKÓW
UL. GRODZKA Nr. 58
ZLECENIA z PROWINCYI ODWROTNA POCZTA UL. GRODZKA Nr. 58

NAJTAŃSZY SKŁAD
W KRAKOWIE 58
UL. GRODZKA

PIERŚCIONKI
zaręczynowe i ślubne
W BOGATYM WYBORZE

Najstosowniejsze
Podarki ślubne

SREBRNO STOŁOWE
oraz eleganckie wyroby
z chińskiego SREBRA.

HOTEL ANZEIGER.

Przemyśl

HOTEL EUROPE

vis à vis dem Bahnhofs

Ganz neu mit grösstem Comfort eingerichtet, mässige Preise, 5% Rabatt für den Witwen & Waisenfond, mich den Geschäftsreisenden aufs beste empfehlend, zeichne

hochachtungsvoll

Herman Gorlitz
Hotelier.

JASŁO

Hotel Polaner

Den Herren Reisenden bestens empfohlen. Gute, vorzügliche u. rituelle Küche. Bürgerliche Preise. Den P. T. Vereinsmitgliedern gewähre auf Grund des Reisendencoupon-System 5% Rabatt zu Gunsten des Witwen- u. Waisenfonds.

Hochachtungsvoll **M. Polaner.**

NEUSANDEZ.

HOTEL CENTRAL

(im eigenen Hause)

dem p. t. Herren Geschäftsreisenden bestens zu empfehlen eleg. eingerichtete Zimmer, vorzügliche Küche und Getränke zu billigen Preisen. Um zahlreichen Zuspruch ersucht höflichst.

Der Hotelier
DAVID FARBER.

Hotel-Eröffnung.

HOTEL SPATZ KRAKAU.

Ich beehre mir dem P. T. Geschäftsreisenden die höfliche Mitteilung zu machen, dass ich mit 1 Januar 1908 in eigenem Hause Methgasse Nr. 7

(Ecke Bożeciąłogasse) ein HOTEL eröffnet habe.

Ich werde bestrebt sein, den Herren Geschäftsreisenden den Aufenthalt in meinem Hotel möglichst angenehm zu machen.

Durch vorzügliche und anerkannte beste Küche, gut eingerichtete Zimmer und zivile Preise hoffe ich das reisende Publikum in jeder Weise zufrieden zu stellen.

Die Herren Geschäftsreisenden ersuche ich, meinem neuen Unternehmen ihr Wohlwollen zuwenden zu wollen und mich mit ihren geschätzten Besuche beehren.

Hochachtungsvoll **J. W. Spatz**, Besitzer.

Den Mitgliedern des Vereines Reisende Kaufleute gewähre ich zu Gunsten des Witwen u. Waisenfonds 5 Prozent Rabatt.

Suczawa

HOTEL BOGEN

Haus I. Ranges, neu eingerichtet, für die Herren Reisenden bestgelegen. Elegante Fremdenzimmer zu mässigen Preisen. Anerkannt vorzügliche Küche und Keller. Den P. T. Vereinsmitgliedern 5% Rabatt auf Grund des Reisendencouponsystems.

Zu zahlreichem Besuche ladet ergebenst.

Der Hotelier.

Krakau.

Hotel Metropol.

32 elegant eingerichtete Fremdenzimmer. Vorzügliche Küche. Pilsner Bier direkt vom Fass.

Im Sommer Gartenrestaurant.

S. Kubie, Hotelier.

HOTEL „IMPERIAL“

Neusandez.

Haus allerersten Ranges, Sammelpunkt der P. T. Herren Geschäftsreisenden. Mässige Zimmerpreise. Cafe-Restaurant im Hause.

Hochachtungsvoll

R. Altschüler, Hotelierin.

ZALESZCZYKI.

HOTEL HABER

empfehlend sich den P. T. Geschäftsreisenden. Mitgliedern des Vereines Reisender Kaufleute Galiziens gewähre auf Grund des Reisendencoupon-Systems 5% Rabatt zu Gunsten des Witwen & Waisenfonds.

LEŻAJSK.

HOTEL NARZISENFELD

(im eigenen Hause).

Hotel ersten Ranges im Centrum der Stadt gelegen, elegant eingerichtete Zimmer, reele und billige Bedienung. Den P. T. Herren Reisenden 5% Rabatt auf Grund des Reisendencoupon-Systems. Zu zahlreichem Besuche ladet ergebenst

Der Hotelier **Narzisenfeld.**

Czernowitz, Hotel Bristol



neu erbaut, Haus ersten Ranges, nächst dem Hauptpostamt. 75 Zimmer. Erstklassiges Restaurant, Pilsner Bier, — Lift, Zentralheizung, Vacuum Cleaner, Kalt- und Warmwasserleitung in jedem Zimmer, Bäder in jeder Etage, Elektrische Beleuchtung. Mässige Preise. Kofferkommissionen werden von der Hotelverwaltung aus besorgt, Vereinsmitgliedern gewähren wir 5% Rabatt auf Grund des Reisendencoupon-Systems.

Besitzer: **Josef Bandau** und **Max Meissner.**



Najlepsze, najpraktyczniejsze i najtańsze
są
hygieniczne
kolnierze, mankiety i półkoszule
białe i kolorowe w najświeższych fasonach
z fabryki

MEY i EDLICH
dost. dw. król. rumuńskiego i saskiego.

Są **praktyczne**, bo nosi się je dłużej, niż prane.
Są **tanie**, bo kosztują tylko tyle ile pranie i prasowanie płóciennych.
Są **hygieniczne**, bo nosi się zawsze nowe, a unika się pranie z obcą bielizną i przenoszenia chorób zakaźnych.
Są **wygodne, eleganckie i niezbędne** dla podróżnych, turystów, młodzieży szkolnej, pracowników biurowych itd.

Do nabycia w Krakowie u firm:
Porębski i Zimmler, Rynek gł. 8, Stefan Porębski, Rynek gł. 32, Anna Brandeis, Grodzka 61, Wilhelm Rickel, ul. Krakowska l. 14, we filiach chem. pralni i farbiarni „Tęcza“ Grodzka 51, Starowiślna 10.
Zastępca na Galicyę: **Szymon Loria, Kraków, ul. Sebastjana 20.**




DECKEN-FABRIK

Traubmann & Neumark

Krakau, Koletekgasse 5.

Erzeugt aller Arten von Wattedecken in solider, gediegener Ausführung, bei sehr konvenablen Preisen, Bestellungen, auch aus der Provinz, werden **prompt und sorgfältigst** ausgeführt.



Proszę żądać wszędzie tylko **znakomitą herbatę z marką „pszczoła“**.
Główny skład na Galicyę i Bukowinę
u firmy
H. Weindling, Kraków
ul. Krakowska L. 18.

COHN & LIEBESKIND

Krakau, Stradom Nr. 13.

Engros-Lager

in Wirk-, Nürnberger- und Galanteriewaaren, Schuhe, Galoschen, Cravatten, Herren- u. Damenwäsche.

Confection, Kinder-Anzüge, Schürzen & Röcke.

Flachs & Hanfspinnerei

Krummau, Südböhmen

empfehlte ihre Faorikate von feinen **Bindfäden, Patenzwirnen, Hanfschnüren, Spagaten, Packstricken u. Hanfschuhgarnen.**

Vertreter für Galizien:

Heinrich Timberg

KRAKAU

B. JOSELOWICZAGASSE Nr. 5.

FIXE PREISE.



P. T.

Ich gestatte mir das geehrte P. T. Publikum aufmerksam zu machen, dass ich zu jeder Saison mit reich assortirtem Lager in **HERREN, KNABEN und KINDERHÜTEN** feinsten Fabrikate des In- und Auslandes versehen bin. Den P. T. Herren Reisenden gewähre ich 5% Rabatt.

Um zahlreichen Zuspruch bittet ergebenst

A. Kleinberger
Krakau, Stradom 18.

FIXE PREISE.

B. MÜLSZTEJN

Pierwsza Zachodnio-Galicyska

Fabryka Korków

do flaszek i beczek, jakoteż korków wszelkiego innego rodzaju.

Skład **kapsli metalowych** do flaszek, oraz **maszyn** do kapslowania i do korkowania w Krakowie, Grodzka 60.

Założony w r. 1884.

Specjalne oferty i próbki na żądanie.

M. GALITZER

SKŁAD MATERIAŁÓW

optycznych, chirurgicznych i elektrotechnicznych.

Specjalne bandażę rupturowe, OPASKI, BINDY BRZUSZNE DLA MĘŻCZYZN, KOBIEC I DZIECI, POŃCZOCHY GUMOWE, oraz OKULARY Z KRYSTAŁOWEMI SZKŁAMI PODŁUG RECEPTY.

Kraków, ul. Dietłowska L. 41.

Dla P. T. podróżujących kupców rabat.

PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA
KOŁDER WATOWANYCH
POD FIRMA
SALOMONA RITTERMANA SYNOWIE
W KRAKOWIE, UL. DIETLA 41
wyrabia KOŁDRY MASZYNA lub RĘCZNIE WEDŁUG ŻYCZENIA.
PRÓBKI MATERIAŁÓW, JEDWABIU LUB WEŁNY NA KOŁDRY, WYSYŁA SIĘ NA ŻYCZENIE ODWROTNA POCZTA FRANKO
CENY FABRYCZNE.

Moje niskie ceny wzbudzają sensację!



O tanioci i dobroci towaru mojej firmy może się każdy przekonać, jeśli przed kupnem ze złota lub srebra żądać będzie najnowszy cennik polski illustrowany, który wysyłam na żądanie darmo i oplatnie

Józef Feil, Kraków

Grodzka 60.

O. Zelmanowicz

KRAKÓW

POLECA SWÓJ HURTOWNY SKŁAD WIN TOKAJSKICH.

B. KLAPWALD

INTROLIGATOR i GALANTERYJNIK

Kraków, Wolnica 8.

wykonuje wszelkie roboty w zakresie introligatorstwa wchodzące.

Leon Gestring

Friseur

KRAKAU, Dietelsgasse 41

(neben dem **Warenhause** der Firma **Abraham Lindenbaum**)

empfiehlt seinen bekannten und hygienisch eingerichteten

Friseur-Salon

dem P. T. Geschäftsreisenden und Handelsangestellten.

Aufmerksame und rasche Bedienung. **Hünneraugen und Nägel** werden im **Extra-Cabinet sorgfältig u. sicher** operirt.

P. & A. Nussbaum

Krakau, Dietelsgasse 41

(neben dem Warenhaus der Firma A. Lindenbaum)
empfehlen ihr reichhaltiges Lager in

Linoleum, Ledertuch

und sämtlichen in dieser Branche
einschlägigen Artikeln.

GROSSE AUSWAL in Nürnberger, Stahl,
Seiler, Leder, Kamm, Bürsten u. echt Pariser-
En gros Parfümeriewaren. En detail



BREIT i NOWOMIAST

Kraków, Stradom 21.

SKŁAD STROJÓW DAMSKICH.

Specjalność w koronkach,
haftach i przyborach do krawieczyzny.



HIRSCH EDER

Kraków, plac Dominikański 5.

Skład szewiotów angielskich,
kamgarnów francuskich, towarów
dla c. i k. wojskowych i p. t.
urzędników.

Dla p. t. członków Stowarzyszenia po-
dróżujących kupców 3% opustu na
fundusz wdów i sierót.

Aleksander Fischhab



FABRYKA PIECZĘCI
KAUCZUKOWYCH
i DRUKARŃ DOMO-
WYCH, oraz WIELKI
SKŁAD NUMERATO-
RÓW NAJNOWSZEJ
KONSTRUKCYI i SZYL-
DÓW EMALIOWANYCH

KRAKÓW

ULICA GRODZKA L. 50
obok c. k. Sądu krajowego.

Erste und älteste Krakauer

כשר

SELCHWAREN-FABRIK

mit Dampftrieb

GEGRÜNDET IM JAHRE 1872

Hirsch Gronner's Sohn

BERNARD GRONNER
KRAKAU

Niederlage: Krakauerg. 17. Fabrik: św. Katarzyna 4
Telephon Nr. 782.

Provinz-Aufträge werden promptest und
sorgfältigst effectuirt.

Zakład Wodoleczniczy i Sanatoryum

specjalisty chorób nerwowych

Dra KUPCZYKA

Kraków, ul. Szujskiego L. 11 (Róg ulicy Rajskiej)

Wodolecznictwo, Parnia, gorące kąpiele powietrzne ogólne i częściowe, Kąpiel gazowa z kwasem węglowym, Kąpiele wodo-elektryczne i w świetle elektr., Natryski elektryczne, Elektryzowanie, Masaż ręczny, wybracyjny i elektryczny, Ciepłe wanny, Kąpiele mineralne, Leczenie dyetyczne i tuczne.

Choroby nerwowe, Reumatyzm, Choroby żołądka i jelit, Skaza moczanowa, Cukrzyca, Otyłość, Niedokrewność. Ogólne osłabienie, Choroby serca i naczyń krwionośnych.

Pokoje dla chorych Oświetlenie elektryczne.

Maschinen- und Dampftrieb.

Lieferung binnen 10 Tagen.



Telefon
Nr. 576

SIGMUND FLUSS

Telefon
Nr. 576

LEMBERG, — KRARAU, — BRÜNN,

Sykstuska 20. Batorego 20. Św. Krzyża 7.

Fabrik u. Kontor: BRÜNN, Zeile 38—40.

Zur Saison! Alle Gattungen Herren- u. Damenkleider im ganzen Zustande unzertrennt, sammt Futter, Wattirung etc. werden gefärbt chemisch gereinigt, wie neu hergerichtet — **Glanz von Kamgarn-Anzüge wird nach eigenem mechanischen Verfahren entfernt.** Ich empfehle ferner den p. t. Kunden meine **modernst maschinell eingerichtete**

Chemische Waschanstalt (Netoyage francaise)

für Herren-, Damen- u. Kinder-Garderoben, Militär u. Beamten-Uniformen, Promenade Toiletten, Möbelstoffe.

Spezialitäten-Färberei à Ressort

für Seidenkleider, Kaschmir, Plüsch, Samt, Halbwohle, Baumwoll-Posamenterie und Dekorationstoffe in den modernsten, echtesten Farben.

Für Vereinsmitglieder Vorzugspreise 10%. — Annahmestellen in allen grössten Städten.

Provinz-Aufträge prompt.

Eigene Fabriks-Filialen in allen Hauptstädten Österreich-Ungarns.

Grösste Fabriken

in Böhmen, Mähren und Galizien. Leistungen unübertroffen.

DOM TOWAROWY BREIT i EISENTHAL

KRAKÓW, STRADOM 18.

Bogaty wybór wszelkich towarów bławatnych, materyi wełnianych, jedwabnych, chodników i dywanów.

Dom towarowy

SCHACHNE LANDAU

w Krakowie, Stradom L. 15.

Bogaty wybór wszelkich towarów bławatnych, materyi wełnianych, jedwabnych, chodników i dywanów.

Ceny stałe.